

*Примено е във Резюме № 5,
взето с Протокол № 1 от 16.01.2020г.*

ПРОГРАМА

ЗА РАННА ДИАГНОСТИКА, ПРОФИЛАКТИКА И РЕХАБИЛИТАЦИЯ НА ДЕЦАТА С ГРЪБНАЧНИ ИЗКРИВЯВАНИЯ И ДЕФОРМАЦИИ НА ГРЪДНИЯ КОШ В ОБЩИНСКИТЕ УЧИЛИЩА НА ГР. ПЛОВДИВ ЗА ПЕРИОДА 2020-2021г.

Гръбначните изкривявания при подрастващите представляват един от големите проблеми в съвременното детско здравеопазване.

Гръбначните изкривявания според посоката на изкривяване биват странични (във фронталната равнина) и предно-задни (в сагиталната равнина). Страничните изкривявания на гръбначния стълб (сколиози) са много по чести от предно-задните. Те са сериозен медико-социален проблем, защото засягат младото поколение, имат продължително протичане, могат да доведат до тежки деформации, отразяват се на общото състояние и са много упорити.

Данните за разпространението на гръбначните изкривявания, включително и на сколиозите, срещани се в литературата са твърде различни. Това се дължи на нееднаквост на методите за тяхното установяване. Авторите съобщават следните проценти: за неправилна стойка – от 8.2% /Фокеев Г.А./ до 61% /Кафеджиев Л./, за сколиозите – от 1.8% /Jenschura/ до 39% /Манчева Н./. Процентите на истинските сколиози са по-ниски – около 5% – според д-р Ябленски, началник на отделението по ортопедия в болница „Токуда“. Гръбначните изкривявания са широко разпространени сред подрастващите и са свързани предимно с учебния процес. Най-често се дължат на неправилната стойка на децата при четене и писане в дома, пред компютъра или неправилен строеж на чиновете. В Западна Европа се полагат много усилия за превенция на гръбначните изкривявания. Подобряват се ергономичните условия за децата, дават им се шкафчета в училище, където съхраняват голяма част от учебниците, обучават ги как да носят правилно раниците.

Ранното откриване, точната диагностика, адекватното лечение и рехабилитация, профилактиката, целенасоченият активен, двигателен режим могат да предотвратят неблагоприятните последици от тези състояния. Много важно е ранното откриване и своевременно лечение. Според проф. Стивън Ричардс, председател на Международното общество по гръбначни изкривявания „децата в САЩ минават на ежегоден скрининг за изкривявания в училище“. Скринингът се извършва от обучени специалисти.

Във всички фази на гръбначните изкривявания лечебната физкултура и игрите са полезни. Най-важното условие при изпълнение на изправителната гимнастика е упражненията да се изпълняват точно под ръководството на специалист – кинезитерапевт или рехабилитатор.

Специалистите от „Медицински център за рехабилитация и спортна медицина I – Пловдив“ ЕООД /„МЦРСМ I – Пловдив“ ЕООД/ имат изключителен опит в областта на профилактиката, ранната диагноза и лечение на деца с гръбначни изкривявания. За съжаление реформите в здравеопазването до голяма степен разрушиха създадената лечебно-профилактична система в тази област. Не се извършват специализирани, профилактични прегледи за ранна диагноза на гръбначните изкривявания. Поради липса на финансови средства бяха ликвидирани групите по изправителна /лечебна/ гимнастика към училищата. Същевременно възможностите за системно и продължително лечение чрез лечебна гимнастика са лимитирани от здравната каса.

От доста години „МЦРСМ I – Пловдив“ ЕООД участва в реализирането на дейности за ранно откриване и лечение на деца с гръбначни изкривявания от училищата на град Пловдив. На всяко дете, след преглед се издава диагностичен лист за ранна диагноза и се препоръчва лечение при наличие на гръбначно изкривяване. За целта се изготвя кинезитерапевтична програма.

Рехабилитационната програма се изпълнява на място – в училищата, разполагащи с подходящи спортни салони и целогодишно, по график – в „МЦРСМ I – Пловдив“ ЕООД. Откритите деца с по-тежки степени на гръбначни изкривявания се насочват към специализирани центрове и болници за съответното лечение.

През 2019г. в изпълнение на дейностите по Програмата за ранна профилактика, диагностика и рехабилитация на децата с гръбначни изкривявания и деформации на гръдния кош в общинските училища на гр. Пловдив за периода 2018-2019г., приета от Общински съвет - Пловдив с Решение №65 от 27.02.2018г. и след сключен договор с община Пловдив бяха извършени профилактични прегледи за наличие на гръбначни изкривявания на деца от пловдивските училища. На всяко дете беше издаден диагностичен лист за ранна диагноза и препоръчано лечение при наличие на гръбначно изкривяване.

Прегледаните деца от пловдивските училища са, както следва:

№	Училище	Деца /брой/
1.	ОУ "Райна Княгиня"	886
2.	НУ "Христо Ботев"	369
3.	СУ "Христо Г. Данов"	268
4.	СУ "Никола Вапцаров"	279
5.	СУ "Св. Патриарх Евтимий"	950
6.	ОУ "Княз Александър I"	685
7.	ОУ "Стоян Михайловски"	410
8.	ОУ "Димитър Талев"	881
9.	СУ "Св. Константин – Кирил Философ"	802

Общият брой извършени профилактични прегледи за гръбначни изкривявания на ученици от пловдивските училища през 2019г. е 5 530 /пет хиляди петстотин и тридесет/.

Обобщените резултати за честотата на гръбначните изкривявания по видове в различните училища са, както следва:

№	Училище	Сколиоза		Кифоза	Кифосколиоза	Непр. стойка	Други	Общо
		I	II ст.					
1.	ОУ "Райна Княгиня"	49	8	12	18	24	3	114
2.	НУ "Христо Ботев"	29	1	0	0	11	6	47
3.	СУ "Христо Г. Данов"	24	0	3	3	8	7	45
4.	СУ "Никола Вапцаров"	18	1	3	3	12	2	39
5.	СУ "Св. Патриарх Евтимий"	95	14	20	6	23	11	169
6.	ОУ "Княз Александър I"	72	5	7	7	23	18	132
7.	ОУ "Стоян Михайловски"	32	3	2	9	9	4	59
8.	ОУ "Димитър Талев"	54	2	5	10	21	8	100
9.	СУ "Св. Константин – Кирил Философ"	85	4	3	6	20	17	135
	Общо	458	38	55	62	151	76	840

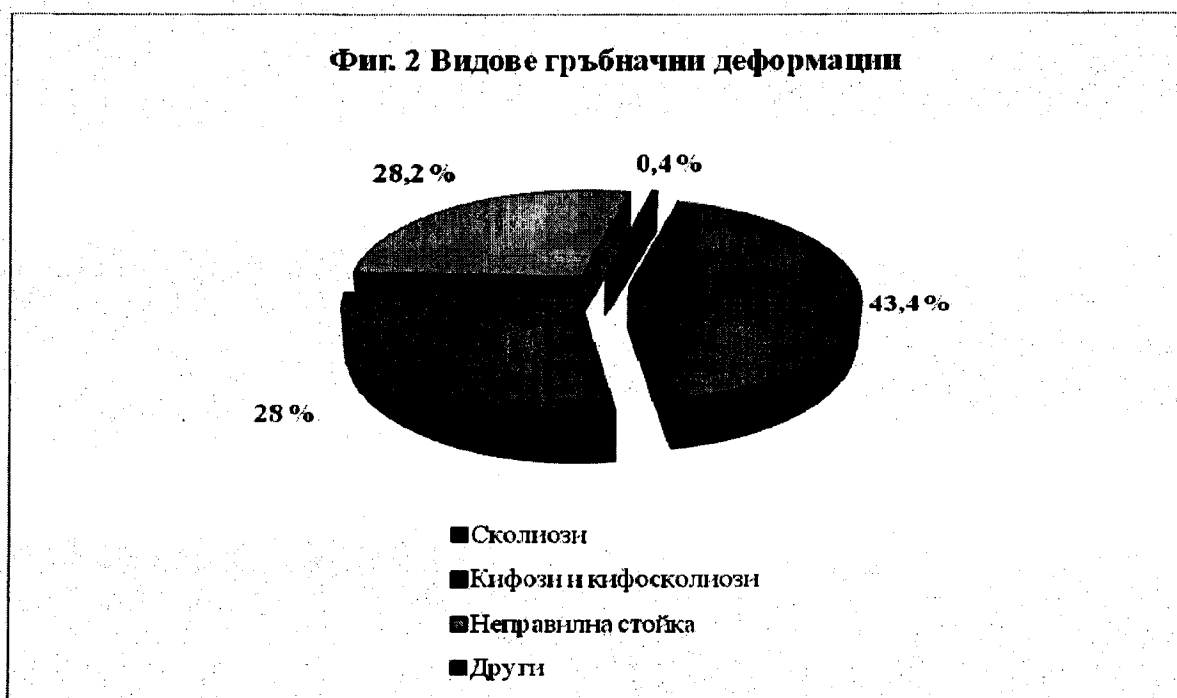
С най-голямо медицинско и социално значение са сколиозите и кифосколиозите.

Честота на диагностицираните деца с неправилна стойка и гръбначни изкривявания през 2019 г.

№	Месец	Общ брой Ученици	Брой прегледани	% прегледани от общ брой	Общ брой с неправилна стойка и гръбначни изкривявания	% ученици с гръбначни изкривявания	Ученици насочени към ортопед
1.	Февруари	642	617	96.1	114	18.5	3
2.	Март	909	817	89.8	74	9.0	6
3.	Април	929	818	88.0	106	12.9	6
4.	Май	906	815	89.9	176	21.6	14
5.	Юни	293	123	41.9	23	18.7	0
6.	Септември	430	410	95.3	59	14.4	3
7.	Октомври	879	815	92.7	90	11.0	2
8.	Ноември	882	821	93.1	136	16.5	4
9.	Декември	360	294	81.7	62	21.1	0
	Общо	6230	5530	88.7	840	15.2	38

Относителният дял (структура) на различните видове гръбначни деформации сред децата от пловдивските училища е представен на фиг. 2

Обобщени резултати от извършени профилактични прегледи / честота и видове на гръбначните изкривявания / в съответните училища за периода 2016 г. – 2019 г.

Резултати от профилактичните прегледи – честота и видове на гръбначните изкривявания в съответните училища

№	Училище	Сколпоза					Кифоза					Кифосколпоза					Непр. стойка					Други деформации					общо				
		20 16г	20 17г	20 18г	20 19г	20 16г	20 17г	20 18г	20 19г	20 16г	20 17г	20 18г	20 19г	20 16г	20 17г	20 18г	20 19г	20 16г	20 17г	20 18г	20 19г	20 16г	20 17г	20 18г	20 19г						
1.	ОУ „Кочо Пастърнак“	16г	25				2																								
2.	ОУ „Елин Пелин“		8				2																								
3.	ОУ „Васил Петешков“		30				1																								
4.	ОУ „Св. С. Врачански“		89				10																								
5.	ОУ „Димитър Матевски“		47				7																								
6.	ОУ „Лейо Кр. Яворов“	32																													
7.	ОУ „Христо Ботев“	12																													
8.	ОУ „Братя Милашинови“	10	20	47																											
9.	ОУ „Яне Сандански“	46	85	79																											
10.	ОУ „Никола Й. Вапцаров“	19																													
11.	ОУ „Стефан Михайловски“	21	46	49	35	2																									
12.	ОУ „Луидо Хаджидеков“		30																												
13.	ОУ „Света Седмочленици“		56																												
14.	ОУ „В. и К. Готонджан“			17																											
15.	ОУ „Найден Герев“			15																											
16.	ОУ „Кирил Некариев“			10																											
17.	ОУ „Димитър Талев“	42																													
18.	ОУ „Васил Левски“	24																													
19.	ОУ „Черномисел Храбър“		19	39																											
20.	ОУ „Лечко Славейков“			18																											
21.	ОУ „Св. Константин-Кирил Философ“	25																													
22.	ОУ „Любен Каревцов“	20		15																											
23.	ОУ „Христо І. Данов“																														
24.	ОУ „Св. П. Хилендарски“				24																										
25.	ОУ „Цар Симеон Велики“	22		18																											
26.	ОУ „Симон Бонивар“			32																											
27.	ОУ „Димчо Дебелянов“																														
28.	ОУ „Радна Книжница“		31																												
29.	ОУ „Княз Александър І“																														
30.	ОУ „Св. Патриарх Евтимий“																														
31.	ОУ „Димитър Димов“	12																													
32.	ОУ „Алеко Константинов“	45		98																											
33.	ОУ „Панайот Волов“	18																													
34.	ОУ „Св. Климент Охридски“	11		30																											
35.	ОУ „Тодор Каблешков“	4		11																											
36.	ОУ „Петко Р. Славейков“	15																													
37.	ОУ „Евкарх Антип І“	6	10																												
	Общо:	384	496	560	496	47	43	60	55	51	76	69	62	129	133	144	151	13	29	43	76	624	687	876	840						

Въз основа на резултатите от профилактичните прегледи във всяко училище са изготвени поименни списъци на децата с неправилна стойка и гръбначни изкривявания. Списъците са представени на ръководствата на училищата и на медицинския специалист, работещ в съответния здравен кабинет.

Децата с тежки степени на гръбначни изкривявания са насочени за консултация с ортопед-травматолог. Насочването е отразено в заключението на индивидуалния диагностичен лист. През 2019г. към ортопед-травматолог са насочени 38 деца.

Груповата оздравителна програма, съдържа специални комплекси от упражнения /лечебна изправителна гимнастика/, целящи корекция на стойката, подобряване силата, еластичността и издръжливостта на мускулатурата на тялото, поставяйки акцент върху определени зони. Комплексите по лечебна физкултура /кинезитерапевтични комплекси/ са изготвени от кинезитерапевти - доц. Спасов и Накова.

През 2019г. е провеждана групова рехабилитационна програма / изправителна гимнастика / с целеви групи от деца в училищата, разполагащи с подходящи салони, след писмено съгласие от родителите и целогодишно, по график в залите на „Медицински център по рехабилитация и спортна медицина I - Пловдив“ ЕООД.

На всяко дете, посещаващо групата е оформена индивидуална карта за рехабилитация.

През 2019г. са проведени общо 211 групови занимания както следва:

Училище	Групи	Занимания
„МЦРСМ I – Пловдив“ ЕООД	14	137
ОУ „Стоян Михайловски“	13	40
СУ „Братя Миладинови“	8	20
СУ „Симон Боливар“	8	14
Общо	43	211

Изготвена е и здравно-образователна брошура на тема: „Профилактика и лечение на деца с гръбначни изкривявания“. В нея са предложени и комплекс от упражнения приложими и в домашни условия: **Комплекс 1** – при неправилна стойка и **Комплекс 2** – при леки степени на сколиоза. Брошурата е представена и в училищата. **Всяко дете диагностицирано с неправилна стойка или гръбначно изкривяване е получило екземпляр от здравно-образователната брошура.**

ЦЕЛ НА ПРОГРАМАТА ПРЕЗ 2020-2021г.:

Провеждане на 5 000 специализирани, профилактични прегледи, годишно за гръбначни изкривявания на ученици от пловдивските училища с цел ранна диагноза, рехабилитация и профилактика.

ОЧАКВАНИ РЕЗУЛТАТИ:

Подобряване на здравния статус на децата в ученическа възраст, чрез намаляване броя на тези с гръбначни изкривявания или поне забавяне и спиране на възходящия тренд на нарастване. Ранното откриване, точната диагностика, адекватното лечение и рехабилитация, профилактиката, подходящият двигателен режим могат да предотвратят по-късните, неблагоприятни последици от тези заболявания.

За реализиране на Програмата е необходимо да се извършат следните дейности:

1. Извършване на 5 000 специализирани, профилактични прегледи за гръбначни изкривявания на ученици от пловдивските училища с цел ранна диагноза, рехабилитация и профилактика.

2. Издаване на индивидуален диагностичен лист на всяко дете и даване предписание за лечение при необходимост.

3. Изготвяне на поименни списъци на деца с неправилна стойка и леки степени на гръбначни изкривявания. Оформяне на целеви групи.

4. Представяне на поименните списъци на медицинския специалист или на ръководството на съответното училище.

5. Изготвяне и провеждане на групова рехабилитационна програма /изправителна гимнастика/ в залите на „Медицински център за рехабилитация и спортна медицина I - Пловдив“ ЕООД - по график и в част от училищата – при наличие на подходящ физкултурен салон, след писмено съгласие от родителите. Рехабилитационната програма на децата от целевите групи се провежда от специалисти – кинезитерапевти, рехабилитатори, лекари по спортна медицина.

6. Насочване на децата с тежки степени на гръбначни изкривявания за консултации при ортопед-травматолог - за диспансеризация и адекватно лечение.

7. Запознаване и представяне на извършените дейности по Програмата пред ръководствата на училищата и медицинските лица, работещи в здравните кабинети..

8. Изготвяне на обобщен доклад с анализ на извършените дейности.

9. При възможност подготовка и издаване на достъпна образователна брошура за родители и ученици на тема: Профилактика, ранна диагноза и рехабилитация на гръбначните изкривявания при децата.

Приложение: годишна план-сметка за реализиране на Програмата за ранна диагностика, профилактика и рехабилитация на деца с гръбначни изкривявания и деформация на гръдния кош в общинските училища на гр. Пловдив.

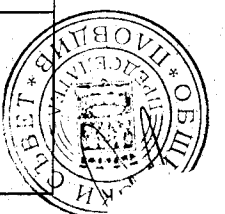

ПЛАН – СМЕТКА

ЗА РЕАЛИЗИРАНЕ НА ПРОГРАМА ЗА РАЕННА ДИАГНОСТИКА, ПРОФИЛАКТИКА И РЕХАБИЛИТАЦИЯ НА ДЕЦА С ГРЪБНАЧНИ ИЗКРИВЯВАНИИ И ДЕФОРМАЦИЯ НА ГР. КОШ ОТ "МЕДИЦИНСКИ ЦЕНТЪР ЗА РЕХАБИЛИТАЦИЯ И СПОРТНА МЕДИЦИНА 1 – ПЛОВДИВ" ЕООД

ДЕЙНОСТ	ИЗПЪЛНИТЕЛ	БРОЙ ПРЕГЛЕДИ	ЕДИНИЧНА ЦЕНА /лв./	СУМА /лв./
1.1.Извършване на специализиран профилактичен преглед за наличие на гръбначно изкривяване или неправилна стойка.	лекар, кинезитерапевт рехабилитатор	5 000	10.00	50 000
1.2. Издаване на индивидуален диагностичен лист на всеки ученик и даване на предписание за лечение при необходимост.		5 000	1.00	5 000
2.1. Изготвяне на поименни списъци на ученици с неправилна стойка и гръбначни изкривявания. Оформяне на целеви групи.	лекар, кинезитерапевт			
2.2.Насочване за консултации с ортопед-травматолог на ученици с тежки степени на гръбначни изкривявания.	лекар			
2.3.Представяне на извършените дейности от програмата пред ръководствата на учебните заведения и медицинските лица, работещи в здравните кабинети.	лекар, кинезитерапевт			

2.4.Изготвяне на групова оздравителна програма /лечебна гимнастика/ за учениците от целевите групи.	лекар, кинезитерапевт			
2.5.Реализиране на групова оздравителна програма /лечебна изправителна гимнастика/ с учениците от целевите групи.	реабилитатори, кинезитерапевт, лекар	5 000	2.50	12 500
Реабилитация на учениците 2-3 пъти седмично, по график - в залите на МЦРСМ и при възможност в някои от училищата /при наличие на подходящ физкултурен салон/. Продължителност на оздравителната програма: до 2 месеца в отделните училища-при възможност и целогодишно в залите на „МЦРСМ I – Пловдив“ ЕООД.				
3. Материали и консумативи, необходими за извършване на дейностите по програмата.	управител			
4.Изготвяне на обобщен доклад и анализ на резултатите от всички дейности.	лекар			1 000
5.При възможност подготовка, издаване и разпространение на здравно-образователна брошура за родители и ученици на тема: Профилактика, ранна диагноза и реабилитация на гръбначните изкривявания при децата.	лекар, кинезитерапевт			1 000

ОБЩО: 69 500 лв.